

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 5:39, leidžiasi 7:55

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Price 15c

Chicago, Ill. — Antradienis, Gegužio-May 8 d., 1973 m.

Kaina 15c

109

VLIKO IR ALTOS PASITARIMU PAREIŠKIMAS

IEŠKO SPECIALAUS TARDYTOJO WATERGATE SKANDALUI AIŠKINTI

WASHINGTONAS. — Naujai paskirtas valstybės prokuroras Richardson vakar paskelbė spaudai, kad jis nutarė paskirti Watergate skandalui išnarpioti specialų tardytoją, kuris nepriklausomai nuo kitų vyriausybės agentūrų, o tik atsakingas valstybės prokurorui, bandytų išaiškinti visą bylą. Ieškomas patyręs teisininkas, tvirtu charakteriu, nesusirėšęs su politinėmis partijomis, nepriklausomas nuo niekieno. Richardsonas pareiškė, kad tokį kandidatą turės patvirtinti senatas. Praeisą dar kiek laiko, kol tardytojas bus surastas.

Čikagos advokatas Albert Jenner pripažino, kad jį buvo kreipęsi iš Washingtono, siūlant specialaus tardytojo pareigas, bet jis atsisakęs nuo tos garbės, nes turis daug darbo Čikagoje. Jenner buvo Warren komisijos narys, kai ji tyrinėjo prezidento Kennedy nušovimo aplinkybes.

"Time" žurnalas paskelbė, kad iš mirusio FBI direktoriaus Hooverio stalčių dingio bylos, kurias jis pagrasino paskelbti. Sakoma, kad tuose dokumentuose buvo valstybės prokuroro Mitchellio pasirašytas leidimas klausytis kelių žurnalistų telefonų, siekiant patirti, iš kur jie gauna žinias apie slapto Pentagono dokumentus. Hooveris ilgai kovojęs su Baltaisiais Rūmais dėl šio reikalavimo sekti spaudos bendradarbių pasikalbėjimus. FBI direktorius nepritaręs tiems slapties klausymams, nes jie turėjo eiti per jo rankas ir jo įsakymą.

Dabartinis marinių komendantas gen. Robert Cushman, tuo metu, kai jis dar buvo karinės žvalgybos CIA vicedirektorius, leido dviem nuteistiesiems Watergate byloje asmenim Howardui Huntui ir Gordonui Libby naudotis CIA įstaigos patarnavimais, aparatais, padirbtais dokumentais ir net namu Washingtono. Huntas pats yra 20 metų dirbęs CIA įstaigoje.

Los Angeles teisme, kur Daniel Ellsberg ir Anthony Russo kaltinami Pentagono slapto dokumentų pavogimu ir jų paskelbimu, kaltinamųjų advokatai bando gauti bylos panaikinimą, nes bylą iškelti reikalavo Baltieji Rūmai, o ne teisingumo departamentas. Advokatai jau yra nutarę apeliuoti į aukštesnį teismą, jei kaltinamieji būtų nuteisti.

Liūtės siautimas prie New Yorko

NEW YORKAS. — Iš Albany zoologijos sodo buvo pabėgęs liūtas — patelė "Elsa". Ji išbėgo iš narvo, kurį prižiūrėtojas netėčia buvo palikęs neužrakintą ir penkis valandas buvo laisva, gaudama 150 policininkų, valstijos šerifų. Būdamas laisvėj Elsa apdraskė du laukuose ramiai besigančius arklius, kurių vienas teko nušauti. Ji buvo priėjusi prie lauke žaidžiančios 5 metų mergaitės, tačiau ją išgelbėjo nedidelis naminis šuniukas, pradėjęs piktai liūtę pulti.

Pagaliau liūtė vėl priartėjo prie zoologijos sodo ir išgirdo savo "vyro" "Linus" staugimą. Jis pasigedęs narve gyvenimo draugę, sukėlė nemažą triukšmą. Liūtė sugrįžo į sodą ir buvo prižiūrėtojų užmigdyta dviem raminais strėlių šūviais.

DACCA. — Bengalijoje susidūrė du upių laivai ir pasakendo 260 žmonių.

IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — AP žinių agentūros tyrinėjimais parodė, kad Amerikos mokesčių mokesčių tenka sumokėti po 100,000 dol. per dieną, kad Amerikos laivai galėtų gabenti į Sovietų Sąjungą šios nupirkus Amerikoje javus. Tiek vyriausybė sumoka subsidijų laivų savininkams. Dėl to javų pardavimo pakilo javų kainos, o dėl to pakilo ir mėsos kainos.

NEW YORKAS. — Liberijos ministeris ir iš Liberijos atvykęs profesorius, abu negrai buvo penkių jaunų chuliganų priimti Manhattane, kai jie vėlai naktį grįžo iš baliaus. Policija du mušikas jau pagavo.

KAIRAS. — Sirijos prezidentas praėjusį trečiadienį buvo slapta nuykęs į Maskvą ir sekančią dieną grįžo į Siriją kartu su sovietų karo aviacijos viršininku.

MASKVA. — Prie Izvestia laikraščio rūmų Maskvoje demonstravo penki sovietų žydai, nes laikraštis nespausdino jų skundo, kad jiems neleidžiama išvažiuoti į Izraelį.

RAWALPINDI. — Pakistanas išleido naują pašto ženklą, kuriame matosi vaiko galva ir už spygliuotų vielų laikomas kareivis. Tuo ženklu norima atkreipti dėmesį į Indijoje laikomus 90,000 pakistaniečių belaisvių.

DETROITAS. — Automobilių gamintojai skelbia, kad šie metai yra geri. Jau du mėnesius — kovą ir balandį — parduota po milijoną su virš naujų automobilių. Daugiau Amerikoje parduota ir užsienietišku automobilių.

LONDONAS. — Anglijos rugpjūčio mėn. organizuojamas ant-rasis metinis "Pop and Pot" festivalis (muzikos ir marijuanos). Rengėjai pasiuntę pakvietimą ir karalienei Elzbetai, nes festivalis rengiamas Windsore, netoli karalienės pilies. Buckinghamo Rūmai paskelbė, kad karalienė nedalyvaus.

John Ehrlichman, buvęs prezidento Niksono patarėjas, pasitraukė iš pareigų, nes buvo įvilęs į Watergate išnirpinimo bylą.

Šie žuvę pilni krepšiai stovi Kinijoje, Chanchiang uoste. Žuvus bus laivais siunčiama į užsienį.

IZRAELIS MINĖJO 25 M. SUKAKTĮ

JERUZALĖ. — Izraelis vakar šventė savo nepriklausomybės 25 metų sukaktį. Sekmadienį buvo pagerbti žuvę dėl Izraelio nepriklausomybės kariai, vakar Jeruzalėje įvyko didžiulis karinis paradas, kuriame parodyti nauji Izraelio ginklai. Tris valandas pro tribūnas žygiavo ir važavo kareiviai. Galingos modernių lėktuvų eskadrilės praskrido visus Izraelio miestus, nuo Libano šiaurėje iki Raudonosios jūros pietuose. Parado žiūrėjo 300,000 žmonių, juos saugojo šimtai specialių patrulių, nes bijota arabų išsiskomų ir teroro veiksmų.

Parade dalyvavo ir galingi sovietų gamybos tankai, kuriuos nesužalotus izraelitai atėmė iš Egipto per paskutinį karą. Dabar tie tankai pertaisyti ir naujai apginkluoti, stiprina Izraelio gynybos jėgas.

Senesnieji Izraelio gyventojai šia proga prisiminė pirmą Izraelio kariuomenės parą 1949 metais, kada Izraelis turėjo tik 10 senų britų Centurion tankų ir dar naudojosi mūlais artilerijos pabūklams traukti.

Šventės išvakarėse New Yorko žydai surengė didelę demonstraciją Dag Hammarskjöld aikštėje, protestuodami prieš sovietų žydų emigracijos varžymus. Dalyvavo apie 100,000 žmonių, kuriems kalbą pasakė sen. James Buckley, reikalavdamas, kad JAV vyriausybė neduotų sovietams prekybos privilegijų, kol Maskva varžo žmonių teises laisvai išvažiuoti.

Izraelio premjerė įreikorduo-toje kalboje išskėlė Izraelio valstybės laimėjimus per 25 metus: apsidintas dykumas, medicinos ir socialinių institucijų įsteigimą, ekonominės pažangos atsiėkimus. Premjerė pabrėžė taikos reikalingumą.

LOS ANGELES. — Garsus Amerikos plaukikas, Olimpiadoje laimėjęs 7 aukso medalius, Mark Spitz susituokė su Susan Weiner.

HONG KONGAS. — Amerikos diplomatinio ryšių su Kinija įstaigos vedėjas David Bruce atvyko į Hong Kongą, kur praleis kelias dienas, prieš vykdamas į Pekiną.

Kinų gydytojas, kuris gydo sužeistą ir suparalyžuotą Alabamos gubernatorių Wallace, pareiškė, kad jis turi vilčių, kad gubernatorių vėl vaikščios.

Čilės kariuomenė prižiūri tvarką

SANTIAGO. — Čilės Santiago provincijos karinis gubernatorius gen. Mario Sepulveda uždraudė visus susirinkimus ir atšaukė visus civiliams duotus leidimus laikyti ginklus. Šiais dekretais siekiama išvengti naujų susikirtimų tarp marksistinės vyriausybės rėmėjų ir opozicijos.

Santiago provincija turi 3,3 mil. gyventojų ir yra skaitlingiausia žmonėmis Čilės dalis. Vyriausybė pavedė kariuomenei įgyvendinti pavojaus stovio dekretus.

Laivai atplaukia į apsuptą sostinę

PHNOM PENHAS. — Iš P. Vietnamo į Kambodiją Mekongo upe plaukia dar 11 laivų su maistu, amunicija ir žibalu Kambodijos sostinės gyventojams. Laivus lydi ginkluoti upių greitlaidai ir karo lėktuvai. Prieš dvi savaites panašus laivų konvojus buvo komunistų apšaudytas, vienas korejietis jūreivis žuvo ir trys buvo sužeisti. Dėl to trys laivai iš P. Vietnamo negalėjo prisijungti prie vilkintės, nes jūreiviai atsisakė dalyvauti tokiuose pavojingose kelionėse.

Phnom Penhe pradėjo trukti žibalo, kuris naudojamas virimui. Žibalo galima gauti tik juodojoje rinkoje. Vienas iš atsisakiusių plaukti laivų kaip tik ir buvo žibalo tanklaivis.

Japonai motociklus gamins Italijoje

ROMA. — Italijos spauda kritikuoja vyriausybę už davimą japonų bendrovei leidimo steigti Italijoje motociklų įmonę. Italai patys gamina motociklus ir jų "skuteriai", gaminti Vespa ir Lambretta bendrovių, pagarsėjo visame pasaulyje. Paskutiniu metu skuteriai išėjo iš mados ir daug italų perka japonų motociklus: Honda ir Kawasaki gamybos.

Vyriausybė aiškina, kad italai per mėnesį nuperka 1,000 japonų motociklų. Japonai, kartu su Italijos vyriausybe gamins motociklams dalis pačioje Italijoje ir eksportuos juos į kitus Europos kraštus. Nauja japonų įmonė bus Atessa mieste, Abruzzi kalnuose.

Martha Mitchell, pagarsėjusi savo pareikimais spaudai, buvo pakviesta į Watergate bylos tyrinėjimų komisiją, tačiau nieko naujo jai neturėjo pasakyti. Ji yra buvusio prokuroro John Mitchell žmona.

TARĖSI VLIKO IR ALTOS ATSTOVAI

Tebevykstant pasirošimams Europos Saugumo konferencijai ir iškilius Sovietų Sąjungos planams padalinti Sovietų Sąjungą į ekonominius rajonus, Vliko ir ALI-os valdybų atstovai buvo susirinkę Čikagoje š. m. gegužės 5 d. aptarti aktualijų lietuvių politinės veiklos klausimų ir priėjo sekančių išvadų:

Pakistanas išveža iš miestų bengalus

ISLAMAS. — Pakistane gyvena 157,000 bengalų, kurie skiriasi savo išvaizda, papročiais ir gyvenimo būdu nuo pakistaniečių. Bengalijai įsteigus savo valstybę ir atsiskyrus nuo Pakistano, šie bengalai norėtų sugrįžti į namus, tačiau Pakistano valdžia jų neišleidžia. Sekmadienį pakistaniečiai policininkai pradėjo gaudyti bengalus ir vežti juos į specialias stovyklas Pundžiabe. Viena stovykla yra netoli Afganistano sienos, kita 20 mylių nuo Peshavaro miesto. Bengalai jau anksčiau buvo sugrūsti vyriausybės jiems skirtuose rajonuose, po tris šeimas į namą. Valdžios atstovai skelbia, kad dabar bengalai suvežami į stovyklas, paruošiant juos eventualiai kelionei į Bengaliją.

Kremlius bijo visų religijų

MASKVA. — Sovietų Sąjungoje neseniai įvyko du religiniai teismai. Viename penkerių metų kalėjimo bausmę gavo budistų mokslininkas Bidija Dandart, nuteistas Ulan-Udes mieste, Buriat Mongolijoje.

Kitas teismas nubaudė Gudijos baptistų grupę, keturis asmenis, už vaikų religinių tiesų mokymą. Baptistai buvo Soligorske įsteigę sekmadieninę mokyklą.

Nuteistasis Dandaron ne tik praktikavo budizmą. Jis jau Stalino laikais buvo baustas už budistų sektos įsteigimą ir jai vadovavimą. Amnestijos keliu paleistas iš koncentracijos stovyklos 1955 m., Dandaron išvertė Tibet istoriją paruošė rusų-tibetiečių kalbų žodyną ir buvo žinomas kaip filosofas ir istorikas.

Libane žuvo 60, sužeista 300

BEIRUTAS. — Specialūs Egipto, Sirijos, Irako, Alžiro ir Maroko pasiuntiniai bando Libano tarpininkauti derybose tarp Libano valdžios ir palestiniečių organizacijų. Praėjusios savaitės incidentuose žuvo 60 žmonių ir apie 300 buvo sužeisti. Palestiniečiai didelėse grupėse laukia savo stovyklose, kas bus toliau. Sirijos pusėje keli tūkstančiai palestiniečių pasirodę žengti į Libaną, jei šio vyriausybė pabandytų nuginkluoti savo palestiniečius.

Libano prezidentas Franjeh pareiškė arabų valstybių pasiuntiniams, kad Libanas negali duoti palestiniečiams upytinių privilegijų savo krašte. Palestiniečiai turį paklusti Libano valdžios autoritetui. Libanas reikalauja, kad ginkluotos Palestinos partizanų grupės būtų kontroliuojamos Libano kariuomenės įstai-gų.

Libane gyvena apie 300,000 palestiniečių, pusė — jų — stovyklose. Čia yra ginklų sandė-

1. Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai, aptarę pasirošimo darbus Europos Saugumo konferencijai, nutarė pasiųsti į Helsinkį lietuvių delegaciją, kuriai vadovauti kviečiamas Vliko pirmininkas dr. Valiūnas, ir šiai delegacijai parūpinti reikalingas lėšas.

2. Vliko ir Altos pasitarimas pasisako prieš Sovietų Sąjungos vedamą genocidą ir kolonializmo politiką, nukreiptą prieš lietuvių tautą ir laiko Sovietų Sąjungos perorganizavimą iš tarybinių respublikų į ekonominius rajonus, Sovietų Sąjungos genocidinės politikos išdava tikslu sunaikinti lietuvių tautą. Artimesniu laiku Vlikas šiuo klausimu duos lietuvių visuomenei platesnę informaciją.

3. Amerikos Lietuvių Taryla, vertindama Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pastangas kaskart sunkėjančioje Lietuvos laisvinimo byloje, stengsis sutiprinti Vlikui finansinę ir visokeriopą kitą paramą.

4. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas pripažindamas Amerikos Lietuvių Tarybą politinės akcijos JAV pagrindinį vaidmenį, kviečia Amerikos lietuvių visuomenę ir JAV Lietuvių Bendruomenę savo veikloje derintis su Amerikos Lietuvių Tarybos politinėmis veiklos gairėmis.

5. Abi delegacijos sutarė netrukus susaukti plačią Lietuvos laisvinimo darbams aptarti veiksmų konferenciją, kurios apimtį ir darbotvarkę artimiausiu laiku paroš Vliko valdyba.

Dr. J. K. Valiūnas,
Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas
Dr. K. Bobelis,
Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas

Komunistai stato P. Vietname kelius

HUE. — P. Vietnamo žvalgyba paskelbė, kad komunistai atgabeno į Pietų Vietnamą kelis tūkstančius darbininkų, kurie tiesia ir platina kelius iš Laos, nuo buvusios amerikiečių mari-nų Khe Sahn bazės, per Ashau slėnį į Da Nango apylinkes. Kelias, einąs per Ashau slėnį yra platinamas ir jau naudojamas ginklų pristatymui.

Salia naujai įsteigtų priešlėktuvinių raketų bazių naujais keliais šiaurės Vietnamas žymiai sustiprino komunistų okupuotoje srityse savo karinę galią, nors tai ir lauko Paryžiuje pasirašytas karo paliaubų taisyklės.

◆ Jau antra italų grupė pasiekė aukščiausio pasaulio kalno — Everesto viršūnę.

liai, partizanų štabai ir karinio apmokymo centrai. Tokių ginklų stovyklų yra 15. Libano kariuomenės 18,000 vyrų iki šiol susitvarkydavo su ginkluotais partizanais, tačiau kaip bus ateityje, nežinia, nes palestiniečiai reikalauja laisvų rankų pulki Izraelį iš Libano, kuris bijo Izraelio keršto veiksmų.

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS SILEIKIS

Prano Gailiaus paroda Chicagoje

Parodos atidarymas įvyks 1973 m. gegužės 11 d. Čiurlionio galerijoje ir tęsis iki gegužės 20 d. Rengia Margutis.

Prano Gailiaus darbų paroda pirmą kartą buvo surengta 1963 metais, taip pat Čiurlionio galerijoje. Šį kartą Pranas pasirodys su naujais darbais, vadinamais Incabloc ir kt. Po ilgesnės pertraukos jį pamatysime naujoje meno šviesoje, su vėlesniais darbais. Apie P. Gailiaus kūrybą prancūzų meno žurnalai plačiai rašo, kai kuriuos komentarus paskelbsime vėliau.

Prano Gailiaus trumpa biografija

Gimė Mažeikiuose, 1928 m. sausio 22 d. Trijų metų amžiaus neteko tėvo, jį augino teta. Pradėjęs lankyti Mažeikių gimnaziją grįžta pas motiną. Apleidžia Lietuvą 1943 m. bėgdamas nuo vokiečių — nuo apkasų kasimo. Latvijoje tapo atskirtas nuo savųjų. Per Vokietiją 1945 m. pasiekia Strasburgą. Gauna Balford stipendiją, kuri greit nutraukiama, nes lanko Meno Mokyklą. Jam patarė studijuoti architektūrą ar mokytis akordeonu groti — Strasbūrge gyvenantiems lietuviams būsią linksniau, o ir pinigų greit uždirbsi. Pranas traukė dalį, tad metė architektūros studijas, kurias buvo pradėjęs Strasbūrge ir pats vienas, be lėšų ir pažinčių iškeliavo Paryžių. Pažymėtina, kad Strasbūrge jį nuosirdžiai globėjo kunigas Krivickas.

Paryžiuje atsidūrė 1950 m. Teko ilgokai vargti ir skursti. Pagaliau pateko pas garsųjį Fernand Leger, kur mokėsi tapybos. Šalia lankė Paryžiaus Ecole National des Beaux Arts, kur susipažino su grafika.

Dabar gyvena Paryžiuje, turi savo dirbtuvę ir nuosavą rankiniu presu pats atlieka visus savo darbų spaudinius.

PRANAS
Būkite laimingi — būsite laimingi

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodė, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietas viršelis, įrėtos knygos kaina yra tik \$2.00, minkšt. \$2.50.

Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrėsta, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrėsta, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclovo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrėsta, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclovo Biržiška, SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrėsta — \$3.00, minkšt. viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrėsta — \$3.00, minkšt. viršelis — \$2.50	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrėsta, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkšt. viršelis.	\$5.00
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOZA LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai, 232 puslapiai.	\$3.00

NAUJENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemlaidis išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 278 psl., kietas drobės viršelis kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas paverčiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTGTOJŲ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Nardakiniuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidžius aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žinotės pasakė. 95 psl. \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU | VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Rūstiuota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ | ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabų neapgauna turistinio ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KREVE SAVO LAISVUOSE, 1944-54 m. 49 psl. \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdė tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pieperio 77 ANEKDOTUS 52 psl. \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankanti darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridant čekį ar piniginę perlaidą.

MAGDALENA BIRUTE-STANKŪNIENĖ

(Gegužis (Madžio raiziny)

Grafikoje vartoja medį, varį ir liną (linoleumą). Pastaruoju metu daugumoje dirba su spalvomis. Varyje Pranas išgauna plonas linijas, medyje — storas, o liną — foną.

Pranas yra iliustravęs Henriko Nagio eilėraščių knygą "Broliai balti aivarai". Taip pat yra savo rankomis "išleides" dvi liuksusines O. V. Milašiaus knygas: "Lietuvišką suitą" ir "Jūrą" — visas Milašiaus tekstas yra paties Prano grafiškai išrašytas, taip pat kiekvieną puslapį puošia Prano grafikos paveikslai. Tų knygų yra tik po 10 egzempliorių. Abi bus išstatytos parodoje.

Prano siekimas yra, panaudojant lietuvių liaudies meną, išgauti specifiskai vaizdinį išgyvenimą, panašiai, kaip dailėje randame pas Kandinskį, muzikoje pas Bartoką, o poezijoje pas Lorca.

Pranas pasisako, kad naujaisieji jo kūriniai — "Incabloc" serija yra labiausiai priartėję prie liaudiškumo.

Iš meno žurnalo "Art — Investigation"

Pranas — Incablocs

Pranas, lietuvis, gyvenantis Prancūzijoje, buvo Fernand Leger mokinys, studijavo litografiją Beaux Arts mokykloje. "Incablocs" yra atspausdinti paties menininko rankiniu presu nuo giliai išnuodytų vario plokščių. "Incablocs" reiškia objektą, įjungtą į bloką, bet ne patį objektą. Man, rašo Pranas, bendra atmosfera yra išgyventas nuotolis. Priešingai perspektyvos dėsnams, ji išsiskirsto padaliniais jausmingume (dans la sentimentalité), tarytum jūs išdėtytumėt visus savo jausmus prieš akis, kad tai iš pradžių būtų optiška percepcija. Mano darbai pritvinę gyvybe, kurioje įgudusi technika nusilenkia ekspresijos reikalavimams.

(Vertimas)

Bendrai meno klausimais

Grozinis menas

Croce savo veikale sako, kad grožinis menas yra grožio kūryba, nes menas privalo būti intuityviai ir išraiška. ("Grozis" ir "išraiška" yra sinonimai). Veron, Ducasė ir Clive Bell nesutinka su teigimu, kad grožinis menas yra grožio kūryba. Platinės prasmė, kūryba yra formų konstrukcija. Gamta interpretuoti, kuri neturi dvasinės išraiškos nepakanka. Platonas savo Respublikoj sako, kad menas rišasi su gamta bet kuria forma, kaip esminis, organiškas tarp žmogaus ir gamtos dalykas. Be to, Platonas sako, jog grožis menas yra mokslo ir filosofijos junginys.

Sokratas teigia, jog gamta kopijuojama klaidingai, nes medis baldai ar laukai nėra menas, o tik daiktų negyvas atvaizdas. Italai tikėjo, kad gamtos kopijavimas yra nusikaltimas Dievui ir paties Dievo kūrybos išniekinimas. Japonai negyvos žuvies nepiešdavo. Kai kurie musulmonai nepriėmė gamtos kopijavimo papročio.

Tačiau gamtos atvaizdų randame labai senuose laikuose, net primityvių žmonių gyventose vietovėse. Be gamtos menininkai negalėjo apsieiti, nes antraip jie nieko nebūtų galėję sukurti.

Mūsų laikais prigijo geometrinės formos, abstrakcija užėmė visiškai naują ir platesnę fazę meno formose.

Vaizdinis menas

Vaizdinis menas kuriamas ne žodžiais, bet formaliais meno elementais — vaizdais ir formomis, kompozicijomis ir tam tikra tvarka. Grožis nėra integrali meno dalis, kuomet menas labai šakotas, individualus ir turį tam tikrus uždavinius. Harmonija, balansas, formų santykis ir kontrastas yra ir primityviame mene. Senujų civilizacijų epochos turėjo daugiau stilijų negu dabar, nes mūsų laikų vaizdinis menas skaldosi iš vienos šaknies: abstrakcijų neribotame terene, pasklidęs po pasaulį tik paviršutiniškas ir provincialis pagrindu. Kai kurių menininkų darbai apkelia po pasaulį, bet jie nebūna pasauliniai menas. Vakary ir Rytų pasaulio menas pradedo savo tautos ribose, bet susiliejo į vieną tvaną...

Toynbee užtat įspėja, kad istorija veikia mūsų nenaudai ir jis užtikrina, jog kai civilizacija pasiekia sveiką aukštumą, — žydi ir bujoja, tai iš tikrųjų pūva iš vidaus ir baigiasi radikaliu nuosmukiu. Kurie ignoruoja šį faktą arba tie, kurie protes-

Dr. J. SALNA

"TAKOS PAUKSTIS"

listiniu menu, kuris menkos vertės estetiniu požiūriu, tarnauja tikslai siaurai valstybinei propagandai.

Bizantinis išraiškos menas

Skirtingą formą turi senasis oficialusis Bizantijos dogmatinis ekspresionizmas, mistiškas, išraiškingas menas, kuris tęsiasi iki Giotto laikų (14-to šimt.).

Bizantijos religinis menas jungiasi su Rytų ir graikų (elinų 6-tam ir 4-tam šimt.) motyvais, stipriai pasireiškęs Romos imperijos sostinėje Konstantinopolio mieste, kurį įkūrė graikų pirkliai Trakijos Borefore 7-tam amžiuje prieš Kristų. Pirmo to laikotarpio, Konstantinopolis buvo vadinamas Bizantiumu. Pagal Van Loon, tūlas graikas Bizas savo vardu miestą pavadinęs Bizantium. Kai 320 m. (mūsų era) Konstantinas ten nukėlė Romos imperijos sostinę, miestą pavadino Konstantinopoliu. Turka dabar vadina Istanbulu.

Bizantijos ikonoklastinis menas turėjo tris lėtos evoliucijos epochas. 1) Proto-bizantinis menas. 2) Ikonoklastinis periodas ir 3) Bizantijos renesansas. Pirmasis iš trijų — Protobizantinis periodas prasidėjo maždaug apie 320, mūsų era, su Romos imperijos sostinės perkėlimu ir nuosistė iki Justiniano 565 m. Tuo laikotarpiu vyko eksperimentinės veiklos epocha. Statoma Šv. Sofijos (Hagia Sophia) bažny-

čia. Krikščionys įsisavina Bizantijos meno stilį. Tapyba Bizantijoje nepaprastai vystosi, mozaika ir freska užima monumentalines skulptūros vietas, kompozicijos dengia mūrus, puošia kupolas ir skliautus, tapyboje veikia auksas ir griežtos linijos, šv. Sofijos maldyklą puošia brangios mozaikos. (Šv. Sofijos bažnyčia pastatyta per penkerius metus 532—537), kuri vainikuoja visas priešjustinianas architektų pastangas. 717 m. šventųjų atvaizdų restauracija vyksta regento Teodoro laikais iki 832 m., bet ikonoklastinė jėka pasilieka iki Bizantijos renesanso laikotarpio.

Ritualinio meno formacija ikonoklastų laikais, kai tarp 787 iki 815 ir 842 m. ikonų kultas buvo uždraustas. Išmestas iš krikščioniškos bažnyčios. Ikonoklastai laužė viską, naikino tą, kas buvo sukurta. Bizantijos renesanso pradžioje krikščionys atsimerė nuo Bizantijos meno ir priėmė graikų-romėnų stilį, kitais žodžiais, krikščionių teologija prima naujus meno raiškos pradus. Giotto dekoruoja Arenos koplyčią freskomis graikų — romėnų priešrenesansinio stiliaus (Italijos ren.) realistiniais vaizdais, — pavaizduoja šventųjų gyvenimą naujoje šviesoje. Mažosiose Azijose ir Graikijoje krikščionių menas dar buvo bizantinio meno įtakos.

Bizantijos menas yra vienas iš charakteringų kūrybinių stilijų. Bizantijos menas infiltruotas barbarų elementais, oficialus dogmatinių teologijų vaizdinis menas, kuris nusitęsė iki 1453 m. Po sugriuvimo Konstantinopolio, Bizantijos stiliaus elementai pasiskleidė centrinėje ir rytinėje Europoje bei Rusijoje. Mahometonai, kurių Koranas griežtai draudžia natūralųjį meną, stipriai laikėsi Mažosios Azijos tik Bizantijos meno stiliaus.

M. Š.

— Sekmadienį, 1973 m. gegužės mėn. 27 d. Dr. A. Lipskio ir Dr. J. Salnos meno paroda Čiurlionio galerijoje. Rengia Illinois Liet. Gydytojų Džos Pag. Mot. Vien. Stipendijų Fondas.

Dr. A. LIPSKIS

"Mergaitė skaito knygą"

What if we told you to cough up \$18.75 or else?

You wouldn't like it, of course. You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to. That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything. Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds.

First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck. They do pay off, however. Handsomely, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds.

But these are the selfish reasons for buying Bonds. Good, but selfish. There's one other very important reason why Americans already own over \$52 billion in Bonds.

It's called pride. It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate going.

If you happen to be one of these Americans who thinks there's something to this country of ours, why not buy into it. Sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Or go to your bank. And cough up that \$18.75. Please.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

VYSK. ROMUALDAS KRIKŠČIUNAS OKUPANTO PROPAGANDOJE

2
DŽIAUGSMAS DEL
LEIDINIŲ

Vyskupas džiaugiasi religiniais leidiniais, kurie buvo išleisti dėka okupanto "malonės". Man atrodo, kad tokį džiaugsmą galėtų reikšti tik okupanto tarnas bei jo pakalikas, tai būtų ir mums laisviesiems daugiau suprantama, bet džiūgauti vyskupui R. Krikščionui, kuriam gal daugiau pritiktų dėl to tik verti?...

Kokia skurdi šiandien okupuotoje Lietuvoje religinė spauda! Lietuvos katalikai per 30 su viršum metų tegalėjo sulaukti tik trijų leidinių: "Apeigyną", "Maldyną" ir dabar šv. Rašto N. Testamento. Per tą laikotarpį jokio religinės minties laikraščio, jokios kitokios religinės knygpaikės. Net gi, paprasčiausio vaikams katekizmo. Bet už tat, kiek per 30 metų išleista antireliginės literatūros laikraščių, žurnalų, milijoniniai tiražai.

Vyskupėlis džiaugiasi "malone", kad okupantas leido atspausdinti šv. Rašto N. Testamento 10000 egzempliorių. Tik tiek? Jei kiekviena katalikiška šeima panorėtų šią knygą įsigyti, tai tūkstančiai katalikiškų šeimų jos ne tik negalėtų įsigyti, bet ir jos net pamatyti.

Ne gi Lietuvoje beliko tik 10000 katalikiškų šeimų? Bet ar šitokia okupanto suteikta paslauga okupuotosios Lietuvos katalikams nėra pasikartojimas to fakto, kuris įvyko Rumunijoje? Kai ten komunistinė valdžia pažadėjo leisti at-

spausdinti 100000 egzempliorių šventraščio. Bet koks tikinčiųjų buvo nusivylimas, kai jie sužinojo, jog veik visi šventraščiai buvo eksportuoti užsienyje gyvenantiems rumunams. Vadinasi tik propagandiniai sumetimais, kad ir pas juos, Rumunijoje, "tikėjimo laisvė".

Tas pats pasakytina ir Sovietų Sąjungoje. Kaip žinome, "Maldynas" ir dar viena ar dvi kitos bažnytinės knygos buvo atspausdintos, bet jos irgi išsiųstos tik užsienyje gyvenantiems lietuviams, o Lietuvoje tikintieji net nežino, kad jos išėjo. Toks likimas bus ir šv. Rašto, N. Testamento. Juoba, kad jau dabar vyskupas R. Krikščionas daro sugestiją, kad iš eiviai jo labai yra pasiilę.

Bet dar grįžtant prie leidinių okupuotoje Lietuvoje tenka paklausti, kokių gi milžiniškų tiražų yra išleidžiami ten ateistiniai raštai? Kokiu tiražu ir kiek laidų buvo išleista ekskuznigū Ragauskio ir Markonio parašytos blyvzgos.

Jei išeivijos lietuviai įdomaujasi šv. Raštu, tai nereiškia, kad ji yra pamiršusi Lietuvos okupacijos vergiją ir kad ji mananti, jog jau tuo yra įvykęs ten palengvėjimas. Kiekvienas laisvojo pasaulio katalikas džiaugiasi tuo, kad pagaliau po 30 metų persekiojamiems Lietuvos katalikams pavyko gauti nors mažytį lašelį atgaivos jų dvasiai atgaivinti.

Tikintiam katalikui šv. Raštas yra pati brangiausia knyga. Deja, ją galės įsigyti, dėl tokio mažo tiražo, tik šimtoji katalikiškoji šeima. Tat, be rei-

kalo vyskupėlis, dėl to gieda Aleliuja, nes tuo leidiniu nei kiek nesumažėjo tikinčiųjų persekiojimais, nei toji baisi biednystė, kurią šiandien Lietuvos tikintieji išgyvena.

ISEIVIO KUNIGO ILGESYS

Vyskupėlis R. Krikščionas klysta, kad lietuvis kunigas išeivijoje, vaikščiodamas laisvame pasaulyje "štrašėmis bei stritais" rauda, kad negali grįžti ir pasigėrėti Panemunio pakrantėmis. Taip, jis griaudinasi, tik ne dėl Panemunio pakrančių grožio, bet jis skaudžiai išgyvena tą baisią tikrovę, kad ten jo Tėvynėje okupacija, kad ten vergija ir jo broliai ir seserys išgyvena pirmųjų amžių neroniškus persekiojimus. Ilgėjosi Sibiran ištreptosios lietuvišės, anot jo, Panemunių pakrančių grožio, kurios savo ilgęsi išliejo maldose. Tas maldas paskaitęs vysk. Rubin (vyskupų sinodų tvarkytojas Romoje) rašė: "Kaip Babilono nelaisvės laikais Dievui ištikima tautos siela šventose knygose išdėstė Dievui savo kančias, pastangas ir ilgėjusius..."

Lietuvos kunigo išeivijoje širdis rauda, kad jo Tėvynėje atsiranda tokių, kurie yra tapę okupanto pakalikais, jam pasidavusiais ir išdavikais. Jo širdis rauda, kad ir vyskupėlis Romualdas Krikščionas yra priverstas triubyti Maskvos propagandos trimitu. Kad ir jis yra įkinkytas laisvame pasaulyje gyvenantiems lietuviams klaidinti, sėti jų tarpe nevienybės sėklą. Išeivis lietuvis kunigas žino aną poeto širdį graudinantį posmą:

"Oi liūdnei, liūdnei
Pavergtos mano tėvynės
Upės teka"...

(Jonas Aistis)

Tautinių Šokių Ansamblis "Grandinėle".

ISEIVIŲ KUNIGŲ LANKYMASIS OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Tiesa, jau ne vienas kunigas iš laisvojo pasaulio buvo nuvykęs okupuotą Lietuvon ir iš baimės, kad nebūtų įgrūstas kalėjimui, paliaupsino ten esančią "pažangą". Bet jie sugrįžę tyli ir tyli kadangi, arba jie buvo enkavedistų prigrasyti, arba priprašyti giminių, net ir tu pačių kunigų kolegų, kuriuos jie ten sutiko. Mes turime laisvame pasaulyje tik vieną, vienintelį tokių kunigų, kuris jau keletą kartų vyko Lietuvon, ir grįžęs plačiai praveręs burną liaupsina ten esančią santvarką ir "pažangą". Tai kun. Balčys — Balch.

Bet kas jį pažįsta, tas tuo nesisėbi. Tat ir vysk. Krikščionui nevertėtų juo remtis ir jo parvežtąją informaciją išeivijos lietuviams statyti kaip objektyvumo pavyzdį. Mes išeiviai, puikiai žinome, kad kunigai žemaitis, čičauskas ir Lidys sėdi okupanto bolševikiname vežime, iš kurio jiems išlipti jau nebeįmanoma. O kokios jų asmeninės silpnybės juos į tą tarybinį vežimą įsodino, neverta čia ir minėti...

Tat, jokių informacijų mes iš tokių vyskupo suminėto kunigų, sėdinčių bolševikiname vežime, nelaukiame. Mes jų turime ir tai daug tikslėsių, negu Rugieniaus priverstas vyskupėlis R. Krikščionas patiekia.

MYKOLAS SLEŽEVIČIUS SUNKIAUSIAIS METAIS

M. Sleževičius pirma eile veiklą vykdė gyvenime ne vien patraukliais žodžiais, bet gyvu darbu, asmeniniu pasiaukojimu savo idėjai ir tėvynės labui. Tėnka apgailestauti, kad jis nebuvo didelis plunksnos mėgėjas, neturėjo, tiesa sakant, tam ir laiko, ir todėl nepalikė jokių rašytų savo veikalo, kuriuose būtų užfiksavęs savo idėjas ir paaiškines, kodėl jis, pakartotinai išskildamas Lietuvos valdžios viršūnes, vienu ar kitu atveju pasielgė taip, o ne kitaip.

Charakteringiausias M. Sleževičiaus, kaip valstybės vyro, veiklos bruožas gal ir buvo tas, kad jis vengė paprasčiausių valdymo metodų, pagrįstų pirma eile policine išmintimi. Jis visuomet ieškojo plačiųjų tautos sluoksnių — liaudies atramos, formuodamas jos valią ir palenkdamas ją į pozityvų dalyvavimą valstybės kūrimo ir krašto valdymo.

Kazys Skirpa
(iš Mykolas Sleževičius)

● Viena blusa sako kitai — Na, tai kaip: ar eisime pėsčios, ar pasieškosime šunų?

● Daugiausia cukraus suvar-toja Kolumbijos gyventojai: kasmet kiekvienas po 51 kilogramą.

Philomena sako...

DOLERIAI TURI KOJAS, jie greit išsina ir nebegrižta. Jūsų doleriams reikia vado, kad jie nepaklystų.

Jūs jiems patarnaukite, nuneškite į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę. Tenai jūsų doleriai bus saugioj vietoj ir augšti nuošimčiai auklės naują dolerių šeimą.

Jūs dirbate, tegul ir jūsų doleriai dirba. Jei norite įsigyti namą, turėti pakankamai lėšų vaikų mokslui ar senatvei, laikas dabar pradėti taupyti.

5%

Regular
Passbook
Account

5 1/4%

90 Day
Passbook
Accounts

5 3/4%

\$1,000 or more Savings
Certificate
(1 to 2 years)

6%

\$5,000 or more
Savings
Certificate
(2 to 10 years)

CHICAGO ***

savings and loan association

6245 South Western Ave. 476-7575

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansamblių, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūniant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Mes švenčiame 50 m. sukaktį
Mokame iki 6% Dividendus ir
dar duodame dovanų.

JEI PADESITE TAUPYMO SĄSKAITON \$100 ar daugiau, tai galėsite gauti šotį ir 4 stiklus.

JEI PADESITE \$500 ar daugiau, tai iš 40 dovanų galėsite pasirinkti padažo šildytuvą, žvakių, patarnavimų lėkštes, dėžutę duonai, nerūdijamo plieno dubenį daržovėms maišyti, elektros laikrodį virtuvei ir daugelį kitų vertybių.

JEIGU PADESITE \$5,000 ar daugiau, tai iš 40 dovanų, galėsite pasirinkti rankinius ir stalo laikrodžius, dakrono antklodę, radiją, foto aparatą, šildomą lėkštę, spirgintuvą, elektros keptuvą, Corning kavinuką ir daugelį kitų vertybių.

VIENAI SĄSKAITAI VIENA DOVANA.

DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 iki 6 val. vak. Penktadienį nuo 9 iki 7 val. vak., o šeštadienį nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	trims mėnesiams	vienam mėnesiui
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	\$22.00	\$7.33
15 cents per copy, 15 c. on Saturday		
Dienraščio kainos:	metams	vienam mėnesiui
Chicagoje ir priemiesčiuose:	\$22.00	\$7.33
Kitose JAV vietose:	\$23.00	\$7.67
Kitose JAV vietose:	\$23.00	\$7.67

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, šeštadieniais, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Maskva ruošiasi karui

Leonidas I. Brežnevas, galingiausias Sovietų Sąjungos valdovas, rengiasi kelioms į Washingtoną, kad galėtų tartis su prezidentu Niksonu Rytų ir Vakarų įtampai sumažinti. Jis tarsis su JAV atominių ginklų reikalui ir aptars galimybes mažinti karo jėgas visoje Rytų Europoje. Jis nori užpildyti Amerikoje naujausių mašinų, kad galėtų paspartinti sovietų pramonės augimą.

Toki yra oficialūs sovietų valdžios tikslai, bet rusiško gyvenimo faktai dažnai yra priešingi oficialiems sovietų valdžios pareiškimams ir įtakingiausių vadų pareiškimams. Tas pats Brežnevas Dubčekui buvo pradžioje leisti čekams tvarkyti savo reikalus, bet tuo pačiu metu jis organizavo ir traukė komunistinių valstybių karo jėgas prie čekų sienos. Panašiai elgiasi Vietnamo komunistų partijos vadai. Konferencijoje jie kalba apie taiką, bet išėję iš posėdžių jie įsakinėja Vietname esančioms komunistų karo jėgoms pulsti tuos pačius, kurių jis buvo pasižadėjęs nepulsti.

New Yorke rusų emigrantų leidžiamas Novoje Ruskoje Slovo rašo, kad sovietų valstybės vyrai tvirtina vieną, bet ruošiasi visai kitiems veiksams. Rusai emigrantai komunistus geriau pažįsta ir turi tikslesnę informaciją apie nuotakas valdanciuose rusų sluoksniuose. Rusai emigrantai turi pagrindo manyti, kad net tas didelis jėgų užpirkimas daromas daugiau karo sumetimais, negu taikos. Sovietų valdžia užpildo karo sumetimais jėgų kiekį, kad turėtų atsarginio maisto savo karo jėgoms. Sovietų valdžia kontroliuoja visus jėgų sandėlius. Jos žinioje yra valstybės transporto priemonės. Valdžia visuomet gali iš vienos vietos pervesti reikalingą maistą į kitas vietas.

Rusai emigrantai pataria kreipti ypatingą dėmesį į pakaitas aukštojoje raudonosios armijos vadovybėje. Iki šio momento sovietų karo jėgoms vadovavo generolai, labiau pasižymėję Antrojo Pasaulinio Karo metu. Dauguma to karo didvyrių gavo aukštą vietą raudonojoje armijoje. Karo pabaigoje jie buvo pakelti į raudonosios armijos ir jėgų vadovybę. Sovietų karo ministras A. Grečka yra vienas iš sėkmingų mūsų laimėtojų. Šie generolai suseno. Didelė jų dauguma jau yra išėjusi atsargon. Vieni rašo atsiminimus, o kiti šildosi Krymo, Palangos ir Trakų ežerų saulėje. Šie sovietų generolai ir maršalai rūpinasi sovietų sienų apsauga. Jie laikė pakankamai kariuomenės sienoms apsaugoti. Jie tvirtino pasieni, kad galėtų pastoti kelią į Rusiją besiveržian-

ATVIRAS LAISKAS

"BENDRUOMENEI REMTI DRAUGIJAI"

Pagaliau — vilkas parodė kandidatų, matyt priimtųjų savo veidą, avies kailį praskleidęs!

Dauguma lietuvių šiomis dienomis gavo per pašta rinkinines literatūras, pasirašytas "Bendruomenei Remti Draugijai" vardu. Tame pluošte buvo lapas, nurodąs JAV LB Tarybos ir PLB seimo rinkimų tvarką, kopija "Pamoka Lietuvos" — B. Kv. pasirašyto vedamojo Drauge, na — ir lydraštis, patariąs už ką balsuoti ir išpėjas saugotis "patrijotų", nes jie gali tarnauti priešui! sparciai augo ir stiprėjo Lietu-

čioms prieš jėgoms. Jie visai nesirengė veržtis toliau į Vakarus. Jie džiaugėsi, kad Vakarai nesirengia atimti iš jų karo metu pagrobų valstybių ir pavergtų tautų. Jie buvo pasirodę jas ginti, bet nenorėjo kištis į naujas avantiūras.

Visai kitaip galvoja jaunesnioji sovietų karo vadų karta. Daugelis jų dalyvavo karo veiksmuose, bet jie buvo paprasti kariai arba leitenantai. Vienas kitas galėjo vadovauti asmeniškai daliniui, bet pulkams jie nevadovavo. Jaunesni sovietų generolai mano, kad geriausia apsauga yra puolimas. Jiems atrodo, kad sovietų karo vadovybė turi ruošti puolimams. Sovietų karo jėgos privalo naudoti atominius ginklus priešui sunaikinti. Sunaikinus priešą, sovietų sienos bus saugios.

Puolamojo karo šalininkas yra dabartinis sovietų štabo viršininkas gen. Viktor Kulikov. Mirus sovietų maršalui Matvejui Zacharovui buvusiam sovietų štabo viršininkui, sovietų valdžia štabo viršininku pasirinko gen. Kulikovą. Naujam sovietų štabo viršininkui yra tik 51 metai. Antrojo Pasaulinio Karo pabaigoje jis buvo tiksliai paprastas raudonosios armijos karininkas. Bet jis mokėsi ir studijavo. Prieš kelis metus jam buvo duota vieno raudonosios armijos dalinio buvusio Rytų Vokietijoje, komanda. Būdamas šio sovietų dalinio priešakyje, jis parodė gana daug energijos karo reikalams tvarkyti.

Gen. Kulikov pasirinko tokius savo bendradarbius, kad galėtų pertvarkyti visą aukštąją raudonosios armijos vadovybę. Naujas štabo viršininkas ir jo bendradarbiai nebetiki į apsaugos karus. Jie yra įsitikinę, kad puolimas yra geriausia apsauga. Šia prasme jie bando sovietų dalinių priešakin pastatyti energingus ir drąsius naujus žmones, kurie gyvena tokiomis patomis mintimis. Gen. Kulikov dešimioji ranka yra sovietų gen. Nikolai Ogarkov. Jis dalyvavo Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstybių strateginiams ginklams apręžti pasitarimuose. Dabar Rusijoje jis vadovauja rusų karo medžiagos gamybai.

Glaudžiai su naujai paskirtu štabo viršininku bendradarbiauja gen. V. V. Družininin. Nuo 1961 iki 1967 metų jis vadovavo sovietų radaro ir televizijos radijo technologijos skyriams. Štaban taip pat buvo pakviestas admirolas C. M. Lobovas, kuris iki šios dienos vadovavo branduolinių bombų gamybai. Jo sritis yra povandeninių branduolinių ginklų gamyba.

Vyrauja įsitikinimas, kad gen. Kulikov, pertvarkęs savo štabą visai kitokiems tikslams, ruošia Sovietų Sąjungą puolimajam karui.

Laisvajam pasauliui reikia rimtai šiomis pakaitomis susirūpinti.

ryškinamas tarporganizacinės konkurencijos motyvas, parodoma, ką su Bendruomene, ją perėmus, norima padaryti.

Toliau kalbama apie kažką akciją prieš Bendruomenę ir prieš jos šulius. Juk mes gerai žinome, kad prieš Bendruomenę niekas nėra balso kėlęs; buvo kalbama tik prieš Bendruomenę infiltravusią asmenų bandymą Amerikos Lietuvių Tarybą nukonkuruoti, jos darbo barą užimti, o ją pačią sugriauti!

Dabar tas kėslas pilname savo "grožyje" išryškėja frontininkų rėmėjų priešrinkimiuose agitacijos lapuose! Vadinamoji "Bendruomenei Remti Draugija" savo lapelyje sako: "Frontininkų bei kitų nuosaičių bendruomenininkų į Tarybą nebeišrinkus, bolševikai daug laimėtų, nes iš Bendruomenės uždavinių planavimo būtų išjungti patys pajėgiausi žmonės". Pajėgiausi kam, ar intrigoms prieš kitas organizacijas, kaip tas "pajėgiai" išdėstoma agitaciniame lapelyje?

Dar toliau lydraštyje seka: "Nes iš tikrųjų daugiausia okupantui patarnaujame kaip tik tie, kurie, pasiskelbę patrijotais, visokiais būdais niekina Lietuvių Bendruomenei vadovaujančius asmenis". Norime paklausti, kas gi tie "netikę" patrijotai? Ar visi nefrontininkai, ar gal tie, kurie ALT'ą gina, ar kokia kita rūšis?

Nejauki sutapimu, ataka prieš patrijotus prasidėjo tik tada, kada kai kurie iš pranašėjų lietuvių, kaip tai — kan. V. Zakarauskas, Cicerio lietuvių kunigai, Dr. Z. Danilevičius, p. Jonas Vaičiūnas, Naujienos ir didelė dauguma susipratusių lietuvių viešai ir tvirtai, paskaitose, spaudoje, ir per radijo bangas, pasiskelbė prieš vaikų vežimą į okupanto ruošiamas stovyklas Lietuvoje ir prieš netinkamas formas bendradarbiavimo su okupanto propagandistais, dažniausiai vaizduojančiais lankytojus iš Lietuvos! Čia Bendruomenė niekuo nebuvo kaltinama, čia nei frontininkai niekuo nebuvo paliešti! Tačiau, matyt, kad tas klausimas kai — kam toks opus ir skaudus, kad viską vėlym mairšalėnų suplakė drums — čia vandenį neaiškių tikslų besiekdami ir reikia "saugokites patrijotų".

Frontininkų propagatoriai savo lapeliuose puikiai atskleidė ir antrą medalio pusę, kurią ir aukščiausi paduotos citatos aiškiai iliustruoja: Bendruomenės tarybos rinkimų kampanijoje pagrindiniu objektu iš-

Britanijos TV programoje buvo naudojamas amerikiečių erdvėlaivio Apollo modelis, kuris čia matomas kartu su besigančiomis karvėmis.

keliamą konkurenciją tarp bendruomenės ir Amerikos Lietuvių Tarybos! Ligi šiol frontininkai mirtinai gynėsi, kad Amerikos Lietuvių Tarybos nemano griauti. Dabar gi viešai išsėina, leisdami "Bendruomenei Remti Draugijai" statyti rinkiminių obalsių pagrindinių punktų tariamą ALT'o silpimą ir neve tai Bendruomenės stojimą ALT'os veiklai pakeisti!

Gėda, baisi gėda! Mes atmetame frontininkų siekiamą dominuoti, mes turime siekti visų lietuvių ir visų organizacijų vienybės. Tėvynės laisvės kovojame!

Reikia taikos ir talkos visų lietuvių tarpe, o ne tarporganizacinės konkurencijos!

Mes pasisakome už visų lietuvių vieningą bendradarbiavimą organizacijų sutartyje ir darniame politiniame, šalpos, ir kultūriname suderintame darbe!

Visi lietuviai privalėtų remti tik tuos kandidatus į Bendruomenės Tarybą, kurie ją apvالت lys ir gins nuo tarporganizacinę darną ardantių intrigų, kurių siūlomos "Bendruomenei Remti Draugijos" lapelyje.

Jeį jūs drįstate patriotiškai nusistatčiusius tautiečius vadinti "okupanto tarnais", jei mūsų tautiečiai nusikalsta, balsą dė ir antrą medalio pusę, kurią ir aukščiausi paduotos citatos aiškiai iliustruoja: Bendruomenės tarybos rinkimų kampanijoje pagrindiniu objektu iš-

jau laikas yra pareikšti, kad patrijotizmas ir Lietuvos reikalai kaip tik turi būti pagrindiniai rinkimų obalsiai!

Nors jūs ir labai patrijotų ir patrijotizmo bijote, bet mes drįstame pareikšti, kad mes dirbome, dirbame, ir dirbsime — nebodami jūsų gsdinimų — Lietuvos atvadavimo naudai ir nepabūgsime pasireikšti, kaip Lietuvos patrijotai!

Lietuvių Patrijotų Tarporganizacinis Blokas Vieniškai Kovai Už Lietuvos Laisvę Ir Už Lietuvybę.

Mūsų kandidatai Liet. Bendruomenės Tarybon yra sekan tieji:

Teodoras Blinstrubas
Dr. Kazys Bobelis
Zigmantas Dailidka
Dr. Zenonas Danilevičius
Jonas Jasaitis
Jūratė Jasaitytė
Andrius Juškevičius
Antanas Kučys
Dr. Vladas Simaitis
Jonas Švedas
Kun. Anas Trakis
Jonas Vaičiūnas
Jonas Valkiūnas
Kan. Vaclovas Zakarauskas

I Liet. Bendruomenės seimą kandidatais siūlome tuos pačius ir dar — kun. Adolfą Stašį.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI
NAUJIENAS

A. D. KIZLYS KIZLAITIS

KAS ŽLUGDĖ IR ŽLUGDO LIETUVIŲ TAUTĄ?

Toliau V. Žemaitis, pasiremdamas vokiečių, latvių, lenkų autorių duomenimis, rašo kaip lietuviai pavirto į "tuteišus", "gudus" ir "lenkus". Dėl "lenkų" prof. M. Roemer savo veikalė "Litwa" (1908) tvirtina, kad sulenkinimui lietuvių daug prisidėjo katalikų bažnyčia. Jis rašo: "Lietuviškieji lenkai Lietuvoje negali būti traktuojami, kaip svetimas, atėjęs elementas, negali būti skaitomi ir kolonistais, kaip, pavyzdžiui, vokiečių baronai Latvijoje ir Estijoje".

Veikalo 24 — 27 V. Žemaitis glaudai pasisakymas dėl istoriko J. Jakšto tezių jo veikalė: "Maž. Lietuvos apgyvendinimas iki XVII a. pabaigos" rašo: Dr. J. Jakštui priklausio pagarba už tai, kad jis, nors ir labai atsargiai pasisakymas prieš dr. Z. Ivinskio ir dr. A. Salio jų disertacijose pracinęs šiuo klausimu tezes, jas pagrįstai ir dokumentuotai sugriovė". Bet iš kitos pusės jis griežtai kritiškai pasisako dėl dr. J. Jakšto garbinimo ir kėlimo Mortensenų (vyro ir žmonos) ir objektyvių mokslininkų eiles. Maž. Lietuvos istorikas M. Gelžinis, gerai išstudijavęs Mortensenų mokslo darbų tikslus ir jų prasmę, rašo, kad Morten-

senų idėjos kraštutinai kenksmingos Lietuvai, ir jų paskutinis "veikalas, kuris turėjo įrodyti ir paneigti amžinas lietuvių tautos teises į Mažąją Lietuvą, sulaukė visiško fiasko" (27 psl.).

Reikia pasakyti, kad vienas įdomesnių autorius duomenų, pateiktų I-osios dalies pabaigoje, bus rusų istoriko prof. dr. Antonovič išvados, jo veikalė "Očerki istorii Velikago Kniazestva Litovskago". Kiev, 1878 m., kur jis rašo: "Kilmė, kalba ir buitinė tapatybė sudarė tarp atsikūrių lietuvių tautos kilčių etninį junginį; papročių ir religinio kulto tapatybė jungė juos doroviniu ir kultūrinu žvilgsniais. Ši paskutinioji buvo ryškiu ir vieninteliu požymiu tautinės vienybės: bendri tautiniai visai tautai šventamiai ir vieno luomo žiniai, buvę valdžioje bendros žynių — krivių kolegijos su jų viršininku Kriviu — Krivaichiu. Atrodo, jei ne kryžiuočių antplūdis, lietuvių tauta būtų sudariusi teokratinę (dviminkų valdomą) valstybę".

Visa tai pagrįstai parenti duodama iš vokiečių kron. Dusbargo kn. 3, sk. 5, ištrauka lotynų kalba, kurią mėginasi pakartoti lietuviškai: "Taip pat Nadravoje buvo vietovė, vadinama Romuva (Romov), kurioje gyveno taip vadinamas Krivė (Crive), kuris buvo skaitomas viešpačiu — popiežium (pro Papa). Lygiai taip, kaip viešpats — popiežius valdo visuotinę tikinčiųjų bažnyčią, taip naudodamas tą pat

teise (mandatą), jis valdė ne tik kalbamų (prutenų) giminę, bet lietuvių ir visas Livonijos žemės tautes (nationes)". Užplūdus kryžiuočiams, Krivių — Krivaichius būsto būstinę perkėlė į Dubysą — Nemuno santaką, o iš ten į Šventaragio slėnį — Nėries ir Vilnios santaką.

Tai lyg būtų savo rūšies įrašas angoje į brošiūros antrąją dalį, kurioje gvildinami amžių eigoje lietuvių tautos dvasiniai — religiniai aspektai net iki šių dienų.

LIETUVIŲ ATSPARUMAS REMESI JŲ AUKSTOS DOROVOS DESNIAIS

Bendrai prieš pradėdant nagrinėti antrąją dalį V. Žemaičio studijos (Lietuviški vandenvardžiai ir pilkapiai nuo Vyslos iki pat Maskvos), tenka pastebėti, kad lyginant ją su pirmąja dalimi, joje yra mažiau nuoseklumo, vietomis turinį yra tam tikrų "proprų", neaiškumą, gal kitusių besikubant, norint išleisti prieš Jaunimo Kongresą, kuriam autorius šį savo darbą dedikuoja. Prie trūkumų tektų pridėti ir tai, kad V. Žemaitis ne visuomet aiškiai pasisako, neišvardija pavardėmis asmenų, darantių lietuvių tautai žalą, ar gerą. Pavyzdžiui, tenka tik spėlioti, kas yra tas "sacerdos primus", ar toji pavyzdinga motina, nepasiduodanti suairėjusių kunigų prievarčiai, pati paruošianti vaikams lietuvių kalbą prie pirmos komunistų, ar tas moterų sluotos užsiėmęs klebonas.

Autorius neturėtų vinyti blogus, žalingus faktus bei darbus "bovelnon", nes tik aiškiai juos žinodama visuomenė galės padaryti efektingas išvadas, griežtai šalin-ti pasireiškusius blogumus bei niekšybes. Demokratinėje santvarkoje ir valstybės galva — prezidentas turi pakęsti jo veiksmų kritiką, o prieš religinių dignitorų neklaidingumą yra pasisakęs ir pats Eukumeninis Susirinkimas Romoje.

Bet atsižvelgiant į autorius gvilidenamų problemų svarbumą, ne visi šie trūkumai yra esminio pobūdžio. Mano nuomone, prieš svarstant jas, pravartu būtų susipažinti su tuo, ką V. Žemaitis rašė anks-tesnėse savo brošiūrose, kaip tai "Pavėluotas Lietuvos krikštas", "Liublino unijos sukakties paraštėje", kur kai kuriais čia liečiamais klausimais, yra daug aiškiau pasisakęs.

Išidamas iš pirmoje dalyje pateiktų duomenų, V. Žemaitis etnologo žvilgsniu atskleidžia mums prieš akis lietuvių tautos gyvybės problemas. Pirmiausia jis ieško atsakymo į klausimą, kodėl lietuvių tauta prieš krikščionybės priėmimą, turėjusi visus fizinius ir dorinius atributus — būti ir palikti diefle tauta, istorijos eigoje tapę šių dienų maža tautelė? Kodėl leido save svetimos įtakoms bei kultūroms užgožti ir dideliuose nautėjusiose plituose pasidarė kaimyninių kultūrų substratą, tiesiog jų gvyja traša?

Lietuvių tautos gyvybinius pradus V. Žemaitis mato pirmiausia jos išskirtinai nuostabioje praecityje. Nors ji nėra tokia, kaip daug kas ją šiandien norėtų išlikusią matyti... bet turėkime galvoje, kad lietuvių tauta mažiausiai jau 4.000 metų gyvena prie Baltijos jūros, savo senose sodybose, ir net aršiausi jos priešai paneigti to negali. Raskime, kuri kita tauta tiek amžių pastoviai vienoje vietoje (bent Europoje, A. K. K.) būtų išgyvenusi? Tas kainavo lietuvių tautai nepaprastai daug iš-tvermės, pasiryžimo, jėgų ir aukų". (34 psl.).

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĖ

TEL. PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNASAKU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKASAKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —

8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, IL. TEL. 599-0500Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepias skambinti 374-8012**DR. C. K. BOBELIS**INKSTŲ IR ŠLAPIMŲ TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
840 SUMMIT ST.
ROUTE 56, ELGIN, ILLINOIS**DR. PETER BRAZIS**PHYSICIAN AND SURGEON
2404 WEST 71st STREET
OFFICE: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2228

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5, trečiadieniais
ir šeštadieniais 9-12 val.

Rez. GI 8-0673

DR. W. EISIN - EISINASAKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepias skambinti 31-0001.**DR. NINA KRAUCEL -****KRAUCELJONAITĖ**AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Nestailiepias — skambinti
471-0225.

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801**DR. J. MEŠKAUSKAS****GYDYTOJAS IR CHIRURGAS****VIDAUS LIGŲ SPEC.**

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 12 val.
šeštadieniais nuo 9 iki 11 val.
ryto tik susitarimu.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS**OPTOMETRISTAS****KALBA LIETUVISKAI**

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS**INKSTŲ, PUSLIES IR****PROSTATOS CHIRURGIJA**

2656 WEST 63rd STREET

Val. antradieniais nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadieniais nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 779-2880

Naujos rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS**GYDYTOJAS IR CHIRURGAS**

Bendra praktika ir chirurgija

Ofisas 2750 West 71st St.

Tel.: 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS**GYDYTOJAS IR CHIRURGAS**

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirmą, antradienį, trečiadienį,
penktadienį 2-4 val. vak. šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.**V. Tumasonis, M. D., S. C.****CHIRURGAS**

2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123

Rezid. telefonai: GIBSON 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatliepias, tai telefonas GI 8-6195.**P. SILEIKIS, O. P.****ORTOPEDAS-PROTEZISTAS**Aparatai - Protezai, Mod. Bandžiai.
Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: PROSPECT 6-5084

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIS

25

Penktieji metalai

(tesinys)

Sienapiūtės metu į Lankos
Lauką atvyko nepažįstamas po-
naitis, sustabdė mus, plovėjus,
ir ėmė sakyti pamokslą. Sustab-
džiau, pareikšdamas, kad mes ne-
galim gaišti, nes šienas reikia
nuplauti, kol neperžydėjo smil-
gos. Vėliau nuplautas šienas
yra mažiau vertingas. Jei po-
naitis turi, ką gero pasakyti —
prašom ateiti vakare. Po vaka-
rienės mes būsime laisvi.Dvare buvome 8 darbininkai:
3 vaikai, 3 mergės ir kumetis
su dukra. Skubos metu ir dvi
panelės atėdavo į laukus var-
tyti pradalgės, džiovinti ir grė-
bti šieną. Ponas Smilgevičius bu-
vo nuo darbo atpratęs, nors pra-
eityje būk buvęs darbštus ūki-
ninkas ir mažne vienas apdirb-
davęs savo valakinį ūkį (dva-
ri jis nuomavo nuo popo Sovos).Vakarieniaujant ponaitis vėl
atėjo. Pakvietėm prie stalo irpavašinom tuo pat valgiu, ką
patys valgėm. Valgė energin-
gai, pasididžiudamas esąs re-
voliucionierius — kovotojas už
darbininkų reikalus. Kai paval-
gė, pradėjo sakyti pamokslą. Iš-
sakė mažne visa, kas buvo ra-
šyta lapelyje. Prakalbos pasi-
klauyti išėjo iš savo kambarių
ir ponas su dviem dukterim.
Klausė, bet nieko nesakė.Aš jo pamokslą sūniekinau,
sakydamas, kad čia pavergtų ar
išnaudojamų žmonių nėra. Mes
visi esam laisvi. Visi atėjome į
ši dvarą užsidirbti sau maisto
ir algą. Jei dirbtume mažiau,
ponas neturėtų iš ko algos mo-
kėti. Gal nei maisto neužtektų.
Ponaitis matydamas, kad jo pa-
mokslas mus nepaveikė, supuko
ir išėjo. Smilgevičius nusišyp-
sojo ir tylėdamas išėjo į savo
kambarius.**Žinios apie Valstybės Dumą**Vilniaus žinios ir Lietuvių
Laikraštis daug rašė apie artė-
jančius rinkimus į Valstybės
Dumą, bet mes — Smilgevičius
ir aš, tais dalykais nesirūpinom,
o daugelis žemaičių tosios nau-
jos politikos nei nesuprato. Dėl
šios apylinkės žmonių — Duma
buvusi — nebuvo.Per vasarą gyvenom ramų gy-
venimą ir, jei ne laikraščiai, bū-
tume nežinoję, kad miestuose —
Vilniuje, Peterburge ir
Rygoje "gyvuoja" revoliucija.
Mes revoliucijos pulso neįjotom.**Kun. Eidintas paskelbė****carui galą**Vieną sekmadienį Alsėdžių
klebonas kun. Eidintas, matyt,
prisikaitęs propagandinių lape-
lių, pasakė pikta pamokslą prieš
carą. Girdi, caro valdžia, lyg
dvėsdamas gyvulus vis dar spar-
dosi, bet tai esąs paskutinis pa-
sispardymas. Praeisįs mėnuo —
kitas ir visa caro valdžia
būsianti lyg padvėsęs ūo.Bet taip nebuvo. Praėjo mė-
nuo — kitas ir pats Eidintas iš-
sigando savo kalbos ir pasislėpė.
Tik, 1906 m., kada revoliucija
tapo nuslopinta, jis grįžo į Alsė-
džius ir piktai išbarė liberalus
už žmonių suklaidinimą. Veikiai
po to, Eidintas gavo kitą para-
piją, o Alsėdžiai — kitą kleboną.**"Juodašimčiai ateina"**Buvo gražus ir šiltas 1905 m.
ruduo. Mes, Lankos Lauko dar-
bininkai, spalio mėn. gale ma-
šina kulėm avizus. Visi buvo
me užsiėmę darbu, nes gerai še-
riama kuliavimo mašina reika-
lavo daug jėgų. Mašina garsiai
zembė, o aš ją šeriau, kai ponas
Smilgevičius palietė mano alkū-
nų ir davė enką sustoti. Jis
buvo stipriai susijaudinęs ir šau-
kė: "Juodašimčiai ateina! Juo-
dašimčiai ateina!" Sustabdė
mašiną. Visi dairėmės aplink,
bet juodašimčių nematėm.Iš laikraščių žinojom apie juo-
dašimčius. Tai buvo iš viso-
gių padugnį susikūrusi "Rusų
liaudies sąjunga" (Sojuz russ-
kogo narod), kuri ryžosi ginti
carą nuo žydų ir kitų tautinių
mažumų. Toji sąjunga buvo ne-gausi, bet, policijos netrukdo-
ma, galėjo kai kam daug žalos
padaryti.Ponas susijaudinęs pasakojo,
kad tie biauzybės Sėdoje papio-
vė du kunigų ir daugelį žydų.
Paskui, sako, atėjo į Kalvariją
ir papiovė kleboną Petrauską.
Dabar, pasidalinę į dvi grupes,
einą tolyn. Viena grupė einan-
ti Plungės link, kita — į Alsė-
džius ir pakeliui puldinėja ūki-
ninkus.Man liepė pabainoti greičiau-
sią arklių ir į Kalvariją pa-
tikrinti žinias. Jei suksiu juo-
dašimčius kelyje — šauti ir pa-
bėgti. Tam tikslui davė šautu-
vą, parako pūšką, šratų terbe-
lę ir pakulį sauja užtaisams.
Išėjau zovada, kiek tik arklys
pajėgė bėgti, bet, vargšas, greit
pailso ir bėgo tik riste. Šautu-
vas buvo tik dėl formos, nes aš
nemokėjau ir nedrįsau šaudyti į
gyvus sutvėrimus.Pakeliui į Kalvariją sutikau
grupę kaimiečių, apsiginklavu-
sų šakėmis, dagiais, brukliais,
o du turėjo senoviškas ietis. Nu-
jojęs trejetą viorštų toliau, su-
tikau kitą panašią grupę.Kalvarijoje juodašimčių ne-
radau. Kun. Petrauskas buvo
sveikas, bet susirūpinęs. Tūlas
alsėdžiškis, grįžęs su prekėmis iš
Mažeikių, pasakojo, kad jis, pra-
važiuodamas Tirkšlius, girdėjęs
pasakojimą, jog Mažeikiuose iš
vagono išlėpė keisti barzdočiai
ir pasislėpė netolima krūme.
Jokių skerdynių nebuvo. Sėdoje
niekas juodašimčių nematęs.Grįžęs radau tvartus ir ark-
lides tuščias. Galvijai ir ark-
lai buvo išvaryti į aptvarą to-
li nuo namų. Kad vagys nepa-
vogtų arklių, valkai A. Kaunas
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir paprastus
ratus, nuvežiau į kleboniją. Al-
sėdžių miestelis skendėjo tam-
soje, tur būt visi miegojo... Rin-
kos gale aludėje švietė žiburys.
Tenai radau keliolika jaunų žy-
dų, diskutuojančių juodašimčių
sergėjo. Ponų būte radau kun.
Eidintą — vargšas! Peščias at-
bėgo pas mus! Mano raportas
nurašymo visus. Eidintas pa-
norėjo grįžti namon, o aš, pasi-
kinkęs porą arklių ir

PIRMIEJI ŽINGSNIAI

Visi džiaugiasi pavasariu, bet vaikučiai labiausiai

Gautas Kristijono Donelaičio Lituanistikos mokyklos mokinių laikraščio "Pirmieji žingsniai" šių metų balandžio 28 dienos Nr. 4 šūkių "Mylėsi Lietuvą iš tolo, visa širdimi, visais jausmais"...

Ir vėl visas pulkėlis jaunučių lietuviukų ir lietuvių (mergaitių dvigubai daugiau — 44, berniukų 18 rašinėlių ir braižinėlių). Leidinėlis, kaip visuomet, atliktas rūpestingai, švairiai ir skoningai, daug pačių mokinių piešinėlių reprodukcijų ir šį kartą gana apstu pačių mokinių grupinių nuotraukų.

Rašinių temos įvairios įvairiausios, bet atrodo, kad visas šis numeris pasvėstas pavasario džiaugsmui, nes pradedant pirmuoju aplankiniu puslapiu, papuoštu Statkūnės "ratuoto" bitele iš gėlyno grįžtančia ir avilį "namo" sumedžiaga medui, pirmieji šeši puslapiai pilni pasakymu apie pavasarį ir pavasario džiaugsmus. Kita tiek yra apie Vėlykas.

Dalindamiesi su jaunučiais jų tikrą nedidytiną džiaugsmą čia perspausdiname keletą šios mokyklos trečiojo skyriaus studentų kūrinėlius:

PAVASARIS

Jau pavasaris atėjo
Ir geležis sužydėjo.
Grįžta paukščiai jau pas mus,
Stato naujus namelius.

Rimas čiumpa dviratuką
Ir už kampo jis jau suka.
Vejas Rita iš paskos.
Jie tol žais, kol nusibos.

Viskas žalia, taip gražu!
Vaikšto katė pamažu.
Zvirblis čirškia, labai bijo...
Štai katė jau ji prarijo!

Rita Stukaitė, IIIa sk.

PAVASARIS

Pavasaris yra labai gražus metų laikas. Oras pradeda atšilti ir daug lyja. Mūsų kieme katučių krūmas išleidžia pilkus katučius. Tada aš žinau, kad jau tuoj Vėlykos bus. Tai pavasario didžiausia šventė. Pavasarį visi medžiai ir krūmai išleidžia lapelių pumpurus. Iš pumpurų išlenda maži lapeliai. Kienuose ir parkuose pradeda žaliuoti žolė. Paukšteliai sugrįžta iš šiltųjų kraštų ir daug čiulba. Saulė vis daugiau šviečia. Kartais vėjai pučia ir vaikai aitvarus leidžia parke. Visi pradeda lauke sportuoti ir dviračiais važinėti. Man

PAVASARIO GIESMĖ

labai patinka pavasaris ir jo laukiu nekantriai.

Vida Didžbalytė, IIIa sk.

Man geriausiai patinka pavasaris. Tada sprogtą medžių lapai ir pradeda dygti įvairios gėlės. Viskas pradeda žaliuoti ir žydėti. Aš mėgstu eiti į pievas ir skinti gėles, iš kurių nuspinu vainikėlius. Didžiausia ir gražiausia pavasario šventė yra Vėlykos — Dievulio atsikėlimas iš numirusių.

Indrė Rudaitytė, IIIb sk.

PAVASARIS MIESTE

Pavasaris yra vienas iš gražiausių metų laikas. Pievos pradeda žaliuoti ir pavasarinės gėlės pradeda augti ir žydėti. Laukai pasipuošia gražiomis gėlių spalvomis. Bet mieste pavasaris nėra toks gražus kaip gamtoje. Mieste yra mažai medžių ir žalumynų. Dideli ir maži namai užima jų vietas. Pavasarį daugumas žmonių važiuoja iš miesto į gamtą praleisti laisvą laiką, nes mieste nėra ką veikti. Kai oras atšyla, mieste atsiranda nemažai dulkių ir oras yra nešvarus. Vaikai, neturėdami kur žaisti, bėga į gatves, o tas yra labai pavojinga. Man pavasaris geriau patinka gamtoje negu mieste.

Dalia Sabaliauskaitė, III sk.

Pavasaris mieste nėra gražus. Mieste nėra daug gėlių, medžių ir žolės. Yra per daug triukšmo ir negali girdėti paukščių čiulbėjimo. Ir paukščių nėra tiek daug kaip kaime. Aš mėgstu kaimą. Ten yra daug vietos bėgioti. Yra daug ir gyvulių, ypač katinėlių, su kuriais man labai patinka žaisti. Aš labai myliu katinėlius. Bet labai man patinka ir paukščiai. Aš galiu su jais bėgti į mišką, bet negaliu skristi su jais. Pavasarį aš turiu eiti į mokyklą mieste ir tas man gana sunku, nes mokykloje užduoda nemažai darbo, o aš noriu tik žaisti lauke.

Vida Pociūtė, IIIa sk.

◆ Jei nori sužinoti kokios nuomonės apie tave yra moteris, atsiemk ant jos naujausios skrybėlaitės.

● Pirkti, pirkti bet ką, tai yra kai kurių žmonių šeštasis pojtis.

Moterys į kunigus

Pranešimais iš Vatikano, popiežius Paulius VI gegužės 3 dieną paskyrė komisiją, kurios tikslas be kitko bus išstudijuoti, ar Rymo katalikų bažnyčia turėtų priimti moteris kunigais. Į komisiją paskirti žmonės, pradedant vienu Italijos vyskupu Enrico Bertoletti iš Lucca, baigiant 20 metų amžiaus amerikietis studente Deborah Shellman iš Atlanta, Ga. Komisijoje yra 26 nariai, o 15 iš jų yra moterys. Vatikano pranešime pasakyta, kad komisijai pavesta išstudijuoti priežastis, dėlko moterys yra laimingos ar nelaimingos, išsirti jų aspiracijas ir "frustracijas" (nusivylimus).

Komisija visiškai bus nepriklausoma nuo Vatikano įstaių ir atsakinga tik pačiam po-

piežiui. Popiežius komisijai davęs laisvę ištirti visas problemas, susietas su moterų išsilavinimu (Lib). Galutinį sprendimą popiežius sau pasilaikė.

7 milijonai "družnikų"

Sovietų Sąjungoje "veikia" 7 milijonai "savanorių" policijos talkininkų, vadinamųjų "družnikų", kuriuos gyvenvietojai vadina policijos šnipais. Jie "savanoriškai" patuliuoja sovietų miestuose ir kaimuose (kolchozuose). Jie dvi tik ant rankovės raudoną raiškį. Družnikai ne tik yra virte pikta sloga gyventojams, bet dėl savo "uolumo" peržengia sau duotas teises ir dėl to vis dažniau sueina į konfliktą su patia policija.

Vyrai ar moterys stipresni

Paprastai sakoma, kad moterys yra daug kantresnės ir labiau pakelia skausmą, negu vyrai. Ypač tai mėgsta pabrėžti pagyvenusios ir patyrusios moterys.

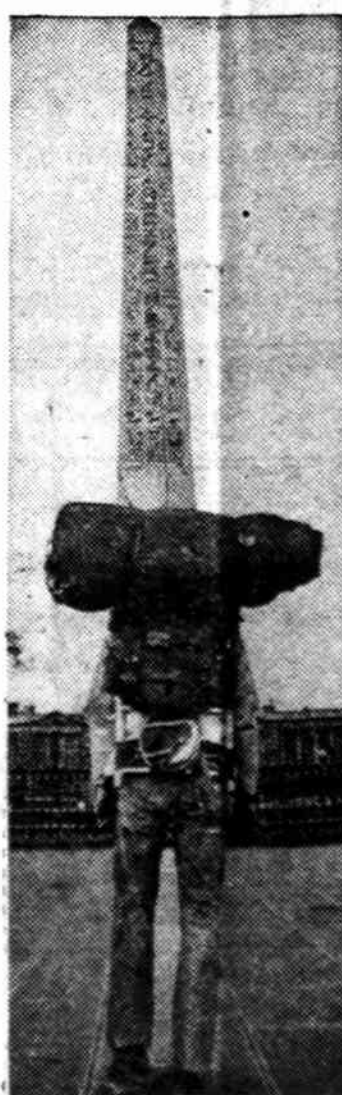
Vienoje Kalifornijos sveikatos tikrinimo klinikoje buvo, tarp kitko, padaryti kantrumo bandymai. Dalyvavo 41,000 pacientų — vyrų ir moterų.

Specialus metalinis įtaisas buvo prijungiamas prie kulnių. Dvi metalinės lazdos spausdavo kulnį iki tol, kol pacientas pasakydavo — gana. Didžiausias spaudimas galėjo siekti 50 svarų viename kvadr. colyje. Tyrimo rezultatai buvo tokie:

Patvariausi pasirodė jauni žmonės iki 30 metų amžiaus. Baltieji buvo patvarėsniai už juoduosius, o patys silpniausieji — geltonojo rasė.

Vyrai pasirodė daug patvarėsniai už moteris. Net seniausios 70 metų vyrai pakėlė didesnį skausmą, negu stipriausios moterys.

Vidutiniškai vyrai paprašydavo sustoti pasiekus 28,7 svarų spaudimą, o moterys — tik 15,9.

Keliatojas su kuprine ant nugaros ir keistos formos galva? Čia, žinoma, ne galva, bet Paryžiaus Lunor obeliskas, matomas tolimoje.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MAINTENANCE
MACHINE REPAIRMEN
W. & S. B. & S.
JOURNEYMEN
HAND SCREW AND
TURRET LATHE OPERATORS
DRILL PRESSES

Wages are among the best in the industry. 10 pct. premium for nights shifts. Overtime possibilities. Full fringe benefits. Must speak some English. OPEN SATURDAY

Apply in Person

GEORGE MERKLEY

BINKS MFG. CO.

9201 W. BELMONT

FRANKLIN PARK, ILL.

An Equal Opportunity Employer

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

GAL FRIDAY

Berwyn auto dealer needs girl for auto insurance department.

Lite typing.

Call for appointment 484-5313

Mr. LILLIG

SECRETARY

EXPERIENCED

To assume responsibility.

SHORTHAND REQUIRED.

Excellent benefits including Paid Hospitalization for you and your family.

PENSION PLAN.

Excellent location.

MUSIC FIELD

332-5788

SECRETARY TO SALES MANAGER

Key No. 1 spot — potential tops.

Plenty of variety, rewarding challenge.

Electronics field. Above av. working cond., congenial office. Perfect for right gal Friday.

Call for appt.

626-0030

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

MACHINE OPERATORS

ASSEMBLERS

PAINT SPRAYERS

With experience and we will train.

Wires & solderers.

ELECTRONIC SOUND CORP.

3245 WEST 30 STREET

WANTED TO RENT

leško butų

BRIDGEPORTE

Torp 32-ros ir 37-tos, tarp Emerald ir Lowe, našlei be vaikų reikalingas 4 kambarių butas be baldų. Turiu gaminį šildymo pečių.

Skambinti nuo 1-mos iki 5 val.

LA 3-2736

Katalikų mokytojai

kritikuoja Vatikaną

Amerikos katalikų religinio auklėjimo direktoriai, kurių 160 delegatų dalyvavo konferencijoje Chicagoje, priėmė rezoliuciją pasmerkiančią Vatikano potvarkį, kuriuo ekskūnigui ar ekskūnigui neleidžiama mokytojauti katalikiškose mokyklose nei eiti kitokias pareigas katalikiškose institucijose. Tas potvarkis padidintas diskriminuojančių ir kenksmingų religiniam auklėjimui. Tokį potvarkį Vatikanas padaręs prieš keletą mėnesių. Kiek buvusių kunigų ir vienuolių tas potvarkis palietė, nežinoma, bet spėjama kad "nemažai".

Kadangi vis daugiau kunigų ir vienuolių pasitraukia, dėlto vis mažiau kunigų ir vienuolių melioka religijai dėstyti, pareiškė Brooklyno diocenezijos pareigūnas kun. Howard Basler.

TRUMPAI

— Illinois Foto Korespondentų Draugija šiemet įvertino Chicago Tribune korespondentą Michael Budrio nuotraukas geriausiomis iškilų ir charakteringų asmenų bei įvykių kategorijoje.

— Sveikatingumo ir pirmosios pagalbos parodos bus Ford city prekybos centre gegužės 10 — 13 dienomis.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

MŪRINIS 3 BUTAI

— 2 po 6 ir vienas 4 kambarių. Centralinis šildymas. 30 pėdų sklypas. 2 auto garažas. Dideli butai. Modernūs įrengimai. Geriausias Brighton Parko vietose. \$36,500.

SIMAITIS REALTY

2951 W. 63rd ST. (prie Sacramento)

Tel. 436-7878

GAGE PARKO APYLINKĖJE

Savininkas parduoda 2 butų mūrinių namų po 7 kambarius kiekviename bute. Garažas. Prašoma žemiau trisdešimt tūkstančių dolerių.

Tel. 279-9459

1½ STORY BUILDING. 2 Flat. By owner. Chicago Lawn area. Shown by appointment. Tel. PR 8-6059 or 499-1976.

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Beto daromi ir lūdimai vertimai.

pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos

visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange Istaigo)

Pigūs automobilių draudimai

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208½ W. 95th St.

GA 4-8654

— Juozas Tamulis, 7031 So.

Maplewood Ave., Chicago, Ill.

60629, tel. (312) 925 — 4076,

teikia informacijas ir registruoja dalyvius į Mokytojų ir jauni-

mo studijų savaitę, kuri bus rugpjūčio 12 — 19 d. Dainavos stovykloje.

— L. Plūta išrinktas LB Kenosha-Racine apylinkės pirminku. B. Juška ir Z. Lukauskas — vicepirm., P. Petrušaitis — sekr. ir V. Vileita — išd.

— Elzbieta Sasevich iš Brighton Parko apylinkės atsiliepė į Naujienų platinimo bei naujų skaitytojų vąų užsakydama Naujienas vieneriems mėtams per red. Algirdą Pužauską. Vajaus komisija vajaus rėmėjams bei platintojams nuosirdžiai dėkoja.

— Dr. Domas Giedraitis, Elgin, Ill., Naujienų vajaus progą atskiru laišku atsuntė 25 dol. auką linkėdamas gero pasisekimo. Jis yra Illinois Liet. Gydytojų Draugijos pirmininkas ir atidarys Pasaulio Liet. Gydytojų S-gos taip pat Amerikos Liet. Gydytojų S-gos suvažiavimą gegužės 26 d. 3:30 val. Sheraton viešbutyje. Tropical salėje. Suvažiavimas prasidės 10 val. registracija ir tėsis dvi dienas.

BUTŲ NUOMAVIMAS

IVAIROS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

PAVASARIS ATEINA

7 KAMBARIŲ GRAŽUS NĖMAS, 5 km. apačioje ir 2 viršų, 2 vonios, įrengtas sausas beismontas, naujas gazu šildymas, aliuminijaus langai, garažas. Greit galima užimti, arti mūsų ofiso. \$19,500.

8 KAMBARIŲ architektų moderni mūro rezidencija. 60' lotas. Mūro garažas. Gage Parke. \$33,500.

2 BUTŲ PUIKUS MŪRAS. Arti mūsų ofiso. Gazu šildymas. Daug priedų. \$30,000.

1½ AUKSTO MŪRAS, 2 butai — 5½ ir 4½ kambarių. Karpetai. Alum. langai. Moderni virtuvė. Gazu šildymas. Garažas. \$18,800.

10 BUTŲ 2 aukštų mūras. Arti Kedzie ir Parko. Apie \$15,000 pajamų. Galima gauti už \$70,000.

PRIES DEŠIMT metų, prieš Marquette Parką, statytas mūro luksus pajamų namas, 5 ir 3 kamb. butai, karpetai, naujas garažas. Daug priedų — \$31,500.

6 KAMBARIŲ modernus medinis. Naujas gazu šildymas. Arti Margučio radijo. \$15,800.

MODERNUS 6 KAMBARIŲ 14 metų mūras. Cent. oro vėsinimas. Įrengtas beismontas, baras, 1½ vonios, 40' lotas. Garažas. \$24,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina \$9,900.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoju.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

NAMŲ REMONTAS

PRIEINAMA KAINA

Įrengiu ir taisau kambarius, vonias, virtuves. Atlieku cemento darbus: žaliavinius, laiptus ir t. t.

ZIGMAS

Tel.: 778-0838 ar 651-9625

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REdpublic 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityusių darbininkų. Kainos nebrangios.

3518-44 W. 43rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888